O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA’LIM VA ILM-FAN VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“O‘ZBEK TILINING GLOBAL MAQOMI VA NUFUZINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI”

MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA MATERIALLARI

2026-yil
16-oktabr

RAQAMLI MUHITDA O‘ZBEK TILIDAGI NEOLOGIZMLARNING SHAKLLANISHI

FORMATION OF NEOLOGISMS IN THE UZBEK LANGUAGE IN THE DIGITAL ENVIRONMENT

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2026.10.16/TVTP7563

Buronova Ra’no Abdujabborovna
Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
tayanch doktoranti,
Denov, O‘zbekiston
E-mail: buronovarano51@gmail.com
0009-0009-0377-0899

Annotation. *This article examines the formation and development of neologisms in the Uzbek language under the influence of the modern digital environment. Particular attention is paid to the role of the Internet, social networks, digital media and information technologies in the emergence, dissemination and functional development of new lexical units. The study analyzes the main ways of forming Uzbek neologisms, including affixation, borrowing, semantic development and word combination. Examples of lexical innovations used in contemporary digital communication are considered from a linguistic perspective. The article also discusses the relationship between global technological processes and the internal resources of the Uzbek language. The study concludes that the digital environment has become one of the important factors accelerating lexical innovation in Uzbek and expanding the functional possibilities of the national language.*

Keywords: *neologism, Uzbek language, digital environment, lexical innovation, Internet discourse, social media, word formation.*

Bugungi globallashuv jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi tilning barcha sathlariga, ayniqsa, uning lug‘at tarkibiga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Yangi texnologiyalar, raqamli xizmatlar, internet platformalari, ijtimoiy tarmoqlar va virtual muloqot shakllarining kengayishi natijasida ilgari mavjud bo‘lmagan predmet, hodisa va tushunchalarni ifodalash zarurati yuzaga kelmoqda. Mazkur ehtiyoj, avvalo, tilning leksik qatlamida namoyon bo‘lib, yangi so‘z va iboralarning paydo bo‘lishiga sabab bo‘lmoqda.

Neologizmlar tilning rivojlanish jarayonini aks ettiruvchi muhim lingvistik birliklardan biridir. Jamiyatda yuz berayotgan ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy-texnik va madaniy o‘zgarishlar yangi nominatsiyalarga ehtiyoj tug‘diradi. Shu sababli neologizmni faqat “yangi so‘z” sifatida emas, balki til va jamiyat o‘rtasidagi uzviy aloqani namoyon etuvchi hodisa sifatida tadqiq etish lozim.

Raqamli muhit esa ushbu jarayonni yanada tezlashtirmoqda. Internetning dastlabki davrlaridan boshlab elektron pochta, chat, veb-saytlar, bloglar va virtual platformalar yangi kommunikativ shakllarni yuzaga keltirdi. D. Crystal internetning tilga ta’sirini tahlil qilar ekan, raqamli kommunikatsiya natijasida yangi til shakllari va yangi nomlash birliklari faol rivojlanganini ko‘rsatadi [Crystal, 2006: 238–256]. Olimning “New varieties” bobida blog, blogger, blogging kabi birliklarning internet muhitida shakllangan yangi nomlash tizimini yuzaga keltirgani qayd etiladi. O‘zbek tilining zamonaviy rivojlanishida ham raqamli muhit alohida o‘rin tutmoqda. Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar, yangiliklar portallari, messenjerlar, elektron ta’lim platformalari va turli raqamli xizmatlar o‘zbek tilida faol kommunikativ maydon sifatida shakllanmoqda. Ushbu muhitda yangi predmet va jarayonlarni nomlash ehtiyoji natijasida yangi leksik birliklar paydo bo‘lmoqda.

Neologizmlarning shakllanishida tilning ichki imkoniyatlari bilan bir qatorda tashqi manbalar ham muhim ahamiyatga ega. Ichki imkoniyatlar asosida yangi so‘zlarning affiksatsiya, qo‘shma so‘z hosil qilish, semantik taraqqiyot va boshqa usullar orqali yuzaga kelishi kuzatiladi. Tashqi manbalar esa, avvalo, boshqa tillardan o‘zlashtirish va kalkalash jarayonlari bilan bog‘liq.

Raqamli muhitda o‘zbek tilida affiksatsiya asosida shakllanayotgan birliklarga blogchi, targetchi, montajchi kabi so‘zlarni misol sifatida keltirish mumkin. Mazkur birliklarda -chi affiksi muayyan faoliyat yoki kasb-hunar bilan shug‘ullanuvchi shaxs ma’nosini ifodalab, yangi termin va nomlarning o‘zbek tilining ichki so‘z yasash imkoniyatlari asosida shakllanishiga xizmat qilmoqda. Bunday jarayon tilning tashqi ta’sirni shunchaki qabul qilib qolmasdan, uni o‘zining grammatik va derivatsion tizimiga moslashtirish xususiyatini ko‘rsatadi.

Masalan, “blog” xalqaro raqamli kommunikatsiya bilan bog‘liq birlik bo‘lsa, undan o‘zbek tilida “blogchi” shaklining hosil qilinishi tilning ichki so‘z yasash imkoniyatlari bilan bog‘liq. Xuddi shuningdek, targetchi, montajchi kabi birliklar ham o‘zlashgan asosga o‘zbekcha so‘z yasovchi affiksning qo‘shilishi orqali shakllangan. Demak, raqamli muhit ta’sirida yuzaga kelayotgan neologizmlarni faqat o‘zlashmalar sifatida baholash biryoqlama yondashuv bo‘ladi. O‘zbek

tilining raqamli leksikasida bevosita boshqa tillardan o‘zlashtirilgan birliklar ham keng qo‘llanmoqda. Jumladan, onlayn, startap, kontent, podkast, blog, target, platforma kabi birliklar zamonaviy axborot texnologiyalari va internet kommunikatsiyasi bilan bog‘liq terminologik qatlamning faol elementlariga aylanmoqda. Bunday birliklarning ayrimlari dastlab tor doiradagi mutaxassislar nutqida qo‘llangan bo‘lsa, raqamli texnologiyalarning ommalashuvi natijasida keng jamoatchilik nutqiga kirib kelmoqda. Raqamli kommunikatsiyaning muhim xususiyatlaridan biri yangi birliklarning juda tez tarqalishidir. An’anaviy kommunikatsiya sharoitida yangi so‘zning keng ommalashuvi nisbatan uzoq vaqt talab qilishi mumkin. Internet muhitida esa biror yangi birlik ijtimoiy tarmoq, blog, video platforma yoki messenjer orqali qisqa vaqt ichida katta auditoriyaga yetib borishi mumkin. Shu sababli raqamli muhit neologizmlarning nafaqat yaratilish, balki ularning tarqalish tezligini ham oshiradi. Bu jihat D. Crystal tadqiqotlarida ham internetning tilga ta’siri bilan bog‘liq holda ko‘rsatilgan. Olim internetni yangi kommunikativ muhit sifatida tavsiflab, uning elektron pochta, chat, virtual olamlar, veb va boshqa shakllari alohida til xususiyatlarini yuzaga keltirganini qayd etadi [Crystal, 2006: 1–25].

O‘zbek internet leksikasining shakllanishida ijtimoiy tarmoqlarning roli ham alohida e’tiborga loyiq. Ijtimoiy tarmoqlarda foydalanuvchilar nafaqat mavjud birliklardan foydalanadilar, balki yangi so‘z va iboralarni ham yaratadilar. Ayniqsa, yoshlar nutqida kuzatiladigan qisqartmalar, o‘zlashmalar, gibrid birliklar va yangi ma’noda ishlatilayotgan mavjud so‘zlar raqamli diskursning leksik xususiyatlarini belgilaydi.

Neologizmlarning shakllanishida semantik usul ham muhimdir. Bunda tilda avvaldan mavjud bo‘lgan birlik yangi predmet, hodisa yoki jarayonni ifodalash uchun yangi ma’noda qo‘llanadi. Raqamli texnologiyalar rivoji natijasida ayrim so‘zlarning ma’no doirasi kengayib, yangi kommunikativ vazifalar bilan bog‘lanmoqda. Bunday holat tilning mavjud leksik resurslardan iqtisodiy va samarali foydalanish imkoniyatini namoyon etadi.

Raqamli muhitda neologizmlarning paydo bo‘lishi global va milliy til jarayonlarining o‘zaro ta’sirini ham ko‘rsatadi. Bir tomondan, internet texnologiyalari umumjahon xarakteriga ega bo‘lganligi sababli ko‘plab yangi tushunchalar o‘zbek tiliga boshqa tillardan, ayniqsa, ingliz tilidan kirib kelmoqda. Ikkinchi tomondan, o‘zbek tilining ichki imkoniyatlari asosida mazkur tushunchalarga milliy til vositalari yordamida nom berish jarayoni ham davom etmoqda.

Shu jihatdan raqamli muhitda o‘zbek tilining rivojlanishi ikki parallel jarayonni yuzaga keltirmoqda: birinchisi — xalqaro termin va nomlarning o‘zlashtirilishi; ikkinchisi — yangi tushunchalarning o‘zbek tili imkoniyatlari asosida nomlanishi. Mazkur ikki jarayonning nisbatini aniqlash zamonaviy o‘zbek tilshunosligining dolzarb masalalaridan biridir.

Bugungi tadqiqotlarda ham internet va ijtimoiy tarmoqlar neologizmlarning yuzaga kelishi va tez tarqalishida muhim omil sifatida qayd etilmoqda. Xususan, raqamli kommunikatsiya yangi leksik birliklarning yaratilishi, tarqalishi va asta-sekin me’yorlashuv jarayonlarini tezlashtirishi ta’kidlangan [Karimbayeva, 2025: 336–340].

O‘zbek tili materiallari asosidagi yangi tadqiqotlarda ham internet leksikasining lingvomadaniy xususiyatlari, raqamli kommunikatsiya muhitida yangi birliklarning shakllanishi va ularning semantik o‘zgarishlari tahlil qilinmoqda. Jumladan, o‘zbek va ingliz internet leksikonidagi neologizmlarning global raqamli kommunikatsiya ta’sirida shakllanishi, ularning funksional va lingvomadaniy xususiyatlari alohida tadqiqot obyekti sifatida ko‘rsatilgan [Jalilov, 2026: 196–201].

Bunday tadqiqotlar o‘zbek tilidagi neologizmlarni faqat lug‘at tarkibining yangilanishi sifatida emas, balki raqamli jamiyatning kommunikativ ehtiyojlariga javob beruvchi dinamik jarayon sifatida o‘rganish zarurligini ko‘rsatadi.

Raqamli muhitda yuzaga kelayotgan neologizmlarning barchasi ham bir xil maqomga ega emas. Ayrim yangi birliklar qisqa vaqt davomida qo‘llanib, keyinchalik iste’moldan chiqib ketishi mumkin. Boshqalari esa keng ommalashib, ommaviy axborot vositalari, ilmiy va rasmiy nutqda qo‘llana boshlaydi. Demak, neologizmning paydo bo‘lishi uning til tizimida to‘liq barqarorlashganini anglatmaydi.

Shu sababli raqamli neologizmlarni o‘rganishda ularning qo‘llanish chastotasi, funksional doirasi, uslubiy xususiyati, foydalanuvchilar tomonidan qabul qilinishi va adabiy til me’yorlari bilan munosabatini ham hisobga olish lozim. Ayniqsa, internetda faol qo‘llanayotgan birliklarning qaysilari vaqtinchalik kommunikativ hodisa, qaysilari esa o‘zbek tilining barqaror lug‘aviy qatlamiga kirib borayotgan birlik ekanini aniqlash muhim ilmiy vazifadir.

Bundan tashqari, raqamli muhit o‘zbek tilining yangi terminologik qatlamini shakllantirish uchun katta imkoniyat yaratmoqda. Sun’iy intellekt, raqamli iqtisodiyot, elektron hukumat, onlayn ta’lim, kiberxavfsizlik, virtual reallik kabi yo‘nalishlarning rivojlanishi natijasida yangi tushunchalarni ifodalovchi

birliklarga ehtiyoj tobora ortib bormoqda. Bu esa o‘zbek tilida yangi terminlar yaratish, mavjud birliklarni semantik jihatdan rivojlantirish va xalqaro terminlarni milliy til me’yorlariga moslashtirish masalasini dolzarb qiladi.

Shu nuqtayi nazardan, o‘zbek tilining raqamli muhitdagi rivojini faqat o‘zlashmalar sonining ortishi bilan bog‘lash to‘g‘ri emas. Raqamli kommunikatsiya tilning ichki imkoniyatlarini ham faollashtiradi. Yangi so‘zlar yasash, mavjud so‘zlarga yangi ma’no yuklash, qisqartmalar hosil qilish va gibrid birliklarni shakllantirish jarayonlari tilning moslashuvchanligini namoyon etadi.

Raqamli texnologiyalar va internet kommunikatsiyasining jadal rivojlanishi o‘zbek tilining lug‘aviy tarkibida yangi birliklarning yuzaga kelishi va tarqalishini tezlashtirmoqda. Raqamli muhit yangi predmet va tushunchalarni nomlash ehtiyojini kuchaytirib, neologik jarayonlarning faol maydoniga aylanmoqda.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy o‘zbek tilidagi raqamli neologizmlar asosan o‘zlashma, affiksatsiya, semantik rivojlanish va yangi birikmalar hosil qilish kabi usullar orqali shakllanmoqda. Blogchi, targetchi, montajchi singari birliklar o‘zlashgan asoslarning o‘zbek tilining ichki so‘z yasash imkoniyatlari bilan uyg‘unlashayotganini ko‘rsatsa, onlayn, startap, kontent, podkast kabi birliklar xalqaro raqamli kommunikatsiyaning o‘zbek tili leksikasiga ta’sirini namoyon etadi.

Raqamli muhitning asosiy xususiyati yangi birliklarning tez yaratilishi va tez tarqalishidir. Shu bois zamonaviy neologizmlarni muntazam kuzatish, ularning qo‘llanish doirasini aniqlash, lingvistik xususiyatlarini tavsiflash va adabiy til me’yorlari bilan munosabatini o‘rganish muhimdir.

Umuman, raqamli muhit o‘zbek tilining rivojlanishiga faqat tashqi ta’sir ko‘rsatuvchi omil emas, balki tilning ichki imkoniyatlarini faollashtiruvchi yangi kommunikativ makon sifatida ham namoyon bo‘lmoqda. Shu sababli raqamli neologizmlarni tizimli o‘rganish o‘zbek tilining zamonaviy taraqqiyot tendensiyalarini belgilash, yangi terminlarni me’yorlashtirish hamda milliy tilning raqamli makondagi mavqeini mustahkamlash uchun muhim ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Crystal D. Language and the Internet. 2nd ed. – Cambridge: Cambridge University Press, 2006.

2. Jalilov B.H. Linguocultural foundations of neologisms in English and Uzbek internet lexicon // The Lingua Spectrum. – 2026. – Vol. 4. – No. 1. – P. 196–201.

3. Karimbayeva A.Sh. Lexical innovation in digital discourse: A corpus-based study of neologisms on social media platforms // Modern Science and Research. – 2025. – Vol. 4. – Issue 4. – P. 336–340.

4. Mahmudov N. Til va jamiyat. – Toshkent: O‘zbekiston, 2013.

5. O‘zbek tilining izohli lug‘ati. 5 jildlik. – Toshkent: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2006–2008.

MUNDARIJA

KIRISH SO‘ZI		
Sirojiddinov Sh.S.	O‘zbek tilining xalqaro nufuzini oshirish zarurati	**6**
I. O‘ZBEK TILINING JAHON TILLARI TIZIMIDAGI O‘RNI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI		
Xolmanova Z.	O‘zbek tilining jahon tillari tizimidagi mavqeyini belgilashda lingvodidaktikaning o‘rni	**9**
Abdushukurov B.	Alisher Navoiy asarlaridagi qadimgi turkiy fe’llar semantikasi	**16**
Xudoyberdiyev J.	Mahmud Koshg‘ariy – singarmonizmning birinchi nazariyotchisi va ovrupolik olimlarning singarmonizm haqidagi xato qarashlari	**30**
Abdurahmanova M.	Alisher Navoiy merosi psixolingvistik talqinda	**45**
Xolmurodova M.	“Nasoyim ul-muhabbat” asaridagi tabobatga doir ayrim arabcha so‘zlar	**51**
O‘razova I.	Ot frazemalarning grammatik funksiyasi (Alisher Navoiy “Xamsa”sidagi frazemalar misolida)	**56**
Maxkamova D.	O‘zbek tili axborot-kommunikatsiya texnologiyalari	**60**

	terminologiyasi taraqqiyoti va tadqiqi	
Oripova M.	Sinestezik metaforalarda sezgilar interperatsiyasi	**66**
Muratova N.	Tilak va tabrik nutqiy aktlarida kommunikativ taktikaning tanlanish xususiyatlari	**72**
Abdullayeva G.	Folklor diskursida o‘xshatishlarning semantik-struktur va kognitiv tahlili	**78**
Xayrullayeva R.	Kichraytirish-erkalash shakllarining pragmatik ifodalanishi	**86**
Jumaniyozova Ch.	Sifat so‘z turkumida obyektiv va subyektiv belgilarning ifodalanishi	**90**
Abduvaliyeva K.	“Shajarayi turk” asaridagi ba’zi urug‘ nomlarining etnotoponim sifatidagi tahlili	**95**
Mullaboyeva Sh.	O‘zbek tilida o‘xshatishlar asosida estetik bahoning ifodalanishi	**107**
Mamadoliyeva M.	Graduallik kategoriyasining lingvistik tabiati va uning turdosh hodisalar bilan munosabati (Xayriddin Sultonov va Iqbol Mirzo asarlari misolida)	**115**
Mamarasulova M.	O‘zbek tili fonosemantik tahlilining fonologik asoslari	**130**
Siddiqova N.	O‘zbek xalq maqollaridagi eskirgan leksika: tarkibi,	**132**

	variantlanishi va lingvopoetik vazifalari	
Yusupova A.	Konseptlarning metaforik ifodalanishi va tahlil shakllari	**144**
O‘ralova N.	O‘zbek tilshunosligida parsellyatsiya hodisasi, uning sintaktik tavsifi va ega-kesim munosabatidagi o‘rni	**150**
Maxmudova M.	Kelishik kategoriyasining o‘rganilish tarixiga doir ayrim mulohazalar	**158**
Nurmatova S.	O‘zbek tilida rang ifodalovchi birliklarning lingvokognitiv strukturasi va konseptualizatsiya masalalari	**168**
Keldiyorova Z.	O‘zbek tilidagi shikoyat matnlarida nutqiy aktlarning ifodalanishi	**174**
Aliqulova Z.	Toponimlarning axborotni saqlash va uzatish xususiyatlari	**178**
Jurayeva Sh.	Hurmat kategoriyasining lisoniy birliklar bilan ifodalanishi	**183**
Karimova U.	Kultegin bitiktoshidagi xarakter-xususiyat bildiruvchi sifatlar tahlili	**188**
II. O‘ZBEK TILINI XALQARO MAYDONDA TARG‘IB QILISH STRATEGIYALARI		
Shamsiyeva M.	Peyzaj matnlari orqali turizmni rivojlantirish istiqbollari	**194**

Jo‘rayeva M.	Matnni tushunishda asar sarlavhasining ahamiyati	**201**
III. GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY TIL VA MADANIYATNI SAQLASH MASALALARI		
Ashirboyev S.	Adstrat sharoitidagi turkiy shevalarning o‘zaro ta’siri masalasi	**205**
Farhad Rahimi	Yakşı/ ĥoş, yap/ lap, ķop/ köp/ ĥob, appaķ/ pāk kelimeleri üzerine On the words yakşı/ ĥoş, yap/ lap, ķop/ köp/ ĥob, appaķ/ pāk	**210**
Xakimova M.	O‘zbek tilidagi metaforik konseptuallashtirishning milliy xususiyatlari	**232**
Abbozov O.	So‘x toponimlarining lingvomadaniy xususiyatlari	**238**
Komilova G.	O‘zbek tilida qadriyatlar tipologiyasining lingvistik verbalizatsiyasi	**245**
Xomidova M.	Zamonaviy o‘zbek badiiy matnlarida ertak elementlarining intertekstual xususiyatlari	**253**
Həsənzadə Səmra	Qrammatik metaforun türk dillərində reallaşması (özbək dilinin materiallari əsasinda)	**261**
Davronova Z.	Antroponimik freymlarda registrdan og‘ish fenomini (Cho‘lponning “Kecha va kunduz” romani misolida)	**272**

Tursinbayeva Sh.	Badiiy matnda onomastik birliklarning lingvomadaniy imkoniyatlari	**276**
Bekmuradova I.	O‘zbek tilidagi ijobiy fe’l-atvor leksemalarining semantik tasnifi	**283**
Imomova I.	Fitratning dramatik asarlarida maqollarning qo‘llanilishi va funksional-semantik xususiyatlari	**291**
Turgunboeva D.	Globallashuv sharoitida o‘zbek va ingliz lingvomadaniyatida miqdoriy me’yor	**297**
Amrullayeva M.	O‘zbek tilida inson xarakterini ifodalovchi frazemalarning semantik mikromaydonlari	**305**
Abdug‘afurova A.	Lingvomadaniy kodlarning poetik faollashuvi: Faxriyor va Ulug‘bek Hamdam she’riyati qiyosida	**312**
Muzaffarova Z.	Badiiy matnda qo‘llangan metaftonimik birliklarning kognitiv xususiyatlari	**322**
Jumayeva M.	Son komponentli lug‘aviy birliklarning lingvokulturologik tahlili	**327**
Xolmo‘minova H.	Frazemalarning lingvomadaniy tahlili	**333**
IV. O‘ZBEK TILINI O‘QITISHNING ZAMONAVIY METODLARI VA XORIJIY TAJRIBA		

Xusanova N.	Raqamli ta’lim muhitida o‘qish savodxonligi transformatsiyasi vositasida boshlang‘ich o‘quvchilarning kreativligini shakllantirish	**337**
Mamirova X.	Bolalarda ko‘p ma’noli so‘zlarni o‘zlashtirishning psixolingvistik mexanizmlari va til ta’limiga ta’siri	**344**
Arolova N.	Maktabgacha yoshdagi o‘zbek bolalari nutqida sintaktik tejamkorlik	**351**
Mirnosirova D.	Nutqiy ijod haqidagi nazariy qarashlar talqini	**356**
Nurboboyeva R.	Erta yoshdagi bolalar ta’limida adabiyotning tutgan o‘rni	**363**
Keldiboyeva M.	O‘zbek tili omonimlarini o‘zlashtirishda kontekst va assotsiatsiyaning psixolingvistik roli	**369**
V. TARJIMA VA LINGVOMADANIY ALOQALAR: XALQARO HAMKORLIKNING MUHIM OMILI SIFATIDA		
Mustafa Said Arslan	Türkiye türkçesi ve özbek türkçesi arasindaki yakinliğin öğretimdeki yansimalari: özbek türkçesi öğretiminde karşilaşilan sorunlar ve öneriler	**378**
Kalanova D.	O‘.Hoshimov “Dunyoning ishlari” asarining koreyscha tarjimasida milliy-madaniy realiyalarning berilishi	**389**

Muhammadiyeva D.	Ko‘p tilli parallel korpusning tarjima birliklarini qiyosiy o‘rganishdagi imkoniyatlari	**400**
Abbasova Ş.	Özbek Yazı Dili ve Azerbaycan Türkçesi'nin Ağızlarında Akrabalık Terimleri	**411**
Qarshiyev K.	Badiiy tarjimaning adabiy-estetik tafakkur evolyutsiyasiga ta’siri (Jamol Kamolning tarjimonlik faoliyati misolida)	**418**
Rahimova Z.	Parallel korpuslarning tarjimashunoslik va qiyosiy tilshunoslikdagi ilmiy ahamiyati	**428**
Bozorova S.	Rus tilidagi ayrim gippologik birliklar tadqiqiga doir	**433**
Axmedova N.	O‘zbek va ingliz tillarida ruhiy holat birliklarining semantik farqlari va kontekstual tarjimasi	**442**
Davlatova R.	Sun’iy intellekt asrida inson nutqi, tilni idrok etish va psixolingvistik jarayonlar	**448**
Turdiyeva R.	Ingliz, qoraqalpoq va o‘zbek tillaridagi maqollarda zoonimlarning lingvokognitiv tahlili (“bo‘ri” misolida)	**462**
Ataniyazova S.	O‘zbek va ingliz tillarida mayl, zamon va modallikning muloqot xulqidagi funksional-uslubiy imkoniyatlari	**466**
Sayfiyeva K.	O‘zbek va ingliz fitonim komponentli maqollarida inson	**472**

	konseptining kognitiv metaforik modellari	
Tillayeva O.	O‘zbek va turk maqollarida erkak konseptining semantik maydoni	**485**
Musurmankova Sh., **Abdullayeva D.**	“Ikki eshik orasi” romanidagi murojaat birliklarining lingvomadaniy xususiyatlari va tarjima muammolari	**495**
Abdullayeva M.	Ingliz va o‘zbek maqollarida nutqiy antonimiyaning lingvokognitiv xususiyatlari	**502**
VI. AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA RAQAMLI MUHITDA O‘ZBEK TILINING RIVOJI		
Abjalova M.	O‘zbek tili multikorpusida aksentologik korpus va uning ahamiyati	**513**
Elova D.	O‘zbek normativ-huquqiy matnlarini lingvo-mantiqiy annotatsiyalash mezonlari	**524**
Kasimova Z.	O‘zbek tili iboralar korpusini yaratishning lingvistik va kompyuter asoslari	**534**
Nurullayeva O.	Barqaror birikmalar resurslari va parallel korpus uchun baza tuzish mezonlari	**542**
Musulmonova K.	Lingvistik ekspertologiyada matn identifikatsiyasi bo’yicha ekspert xulosalarini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari	**550**

Umarova Sh.	Kollokatsiyalarni korpus asosida aniqlashning nazariy va metodologik asoslari	**556**
Akramdjanova M.	Parallel korpusning madaniyatlararo kommunikatsiyadagi o‘rni	**564**
Buronova R.	Raqamli muhitda o‘zbek tilidagi neologizmlarning shakllanishi	**570**
Shodmonaliyeva Y.	Sentiment tahlilda tasdiq-inkor emojlarining diskursiv va pragmatik funksiyalari	**576**
Rayimjonova M.	Rauf Parfi she’riyatining leksik-statistik xususiyatlari	**591**
VII. XALQARO TA’LIM DASTURLARI VA O‘ZBEK TILI: IMKONIYAT VA ISTIQBOLLAR		
Mirzəli Məleykə	Azərbaycanda özbək dilinin tədrisi: təcrübə və perspektivlər (bakı slavyan universitetinin timsalında)	**595**
Iskandarova G.	O‘zbek tilini ikkinchi til sifatida o‘rganishda so‘z ma’nolarini o‘zlashtirish	**603**
VIII. O‘ZBEK TILI VA DIPLOMATIYA: XALQARO MUNOSABATLARDA TILNING O‘RNI		
Темирова Б., **Темирова М.**	Кыргыз, өзбек тилдери жана алардын адабий-маданий байланыштардагы ролу	**610**

Nazarov Q.	O‘zbek diplomatik diskursida metaforalarning kommunikativ-pragmatik xususiyatlari	**620**
IX. ILMIY TADQIQOTLAR VA LINGVISTIKADA XALQARO HAMKORLIK MASALALARI		
Berdak Yusuf	O‘zbek tilining shakllanish jarayoni va eski o‘zbek tili terminlari	**626**
Qurbonova M.	Xarizmatik nutq haqidagi nazariy qarashlar talqini	**632**
Umurzoqova M.	Erkin A’zam asarlarida lisoniy shaxs tiplari	**640**
Mirzaali Malika	O‘zbek tılının mavsumıy marosımlar leksıkasıda turkıy areal mavqeyı	**646**
Məmmədova A.	Xarəzm Türkcəsində Və Müasir Özbək Dilində Qohumluq Terminlərində Cins Kateqoriyasinin İfadəsi	**661**
Tuxtasinova M.	L.Z.Budagov lug‘atidagi umumturkiy leksik fond: “tur.” pometali leksemalarning tarixiy-qiyosiy tahlili	**670**
Abdullayeva S.	So‘z yasalishını qıyosıy-tıpologık tadqıq etısh metodologıyası va tahlıl mezonları	**681**
Xasanova G.	Kinesikaning lingvistik tadqiqi: shakllanish tarixi va kommunikativ funksiyalari	**688**

Rajabov N.	O‘zbek tilida ng fonemasining talaffuzi, imlosi va tarixiy taraqqiyoti	**695**
Mirzayeva G.	O‘zbek tilida tovush o‘zgarishlarining neyrolingvistik asoslari	**699**
Arislanova M.	She’riy matnning konseptual tizimi va lingvokognitiv xususiyatlari (Erkin Vohidov ijodi misolida)	**706**
Muhammadiyeva M.	“Shum Bola” qissasidagi ba’zi polisemantik leksemalar tahlili	**717**
Abdullayev G‘.	Fitrat she’riyatidagi turkiy so‘zlarning emotsional-ekspressiv xususiyatlari	**722**
Tursunova S.	Ironiyada implikatura fenomeni va yashirin ma’no mexanizmlari	**726**
Turobova N.	Badiiy diskursda morfologik vositalarning pragmatik xususiyatlari	**737**
Utegenova O‘.	O‘zbek tilida tasviriy ifodalarning badiiy matnda qo‘llanilishi	**744**
Komilova G.	Tarixiy-badiiy matnlar korpuslarini yaratish zarurati va ularni semantik modellashtirish masalalari	**749**
Haydaraliyeva Sh., Mo‘minova M.	O‘zbek tili leksikasining taraqqiyot tamoyillari va semema tushunchasi	**759**

Axmedova M.	Diskurs tushunchasining lingvistik talqini: nazariy yondashuv va ilmiy qarashlar	**768**
Komilova Sh.	Lingvokultrologiyada evfemizm va milliy mentalitet: ayollar nutqi misolida nazariy talqinlar	**774**
Suyunova D.	“Boburnoma” dagi leksik qatlamlarning “Boburiynoma”da badiiy qayta faollashuvi: leksik-semantik va funksional-uslubiy tahlil	**780**
Maqsudaliyeva Y.	Lingvistik ekspertiza va lingvokriminalistik tahlil: nazariya va amaliyot	**786**
Abdurasulova D.	O‘zbek qizlari nutqidagi neonim va slenglarning pragmalingvistik tadqiqi	**792**
Majidova M.	Tibbiy soha rahbarlari kinesik nutqining lingvosomatik tadqiqi	**797**
Abdullayeva I.	Gender qadriyatlarning aksiolingvistik tahlili	**802**
X. O‘ZBEK TILINING OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI VA MEDIA MAKONIDAGI O‘RNI		
Saydaliyeva M.	Kinodiskurs multimediali muloqot tizimi sifatida	**809**
Otaxonova S.	Mediamatnlarda antroponimlarning pragmatik imkoniyatlari	**813**